

ISSN 1817-7883
eISSN 2522-9354

ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.І.ПИРОГОВА

ВІСНИК ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
№1 (Т. 29) 2025

ВІСНИК ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ REPORTS OF VINNYTSIA NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY

Заснований: 17 жовтня 1994 року

Засновник: Вінницький державний медичний університет ім. М.І.Пирогова

Державна реєстрація: 18 вересня 2003

Видавець: Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова

ПЕРІОДИЧНІСТЬ ВИХОДУ ЖУРНАЛУ - 4 РАЗИ НА РІК

№1 (Т. 29) 2025

Фахове наукове видання України в галузі медичних наук за спеціальностями 221, 222, 228, 229

Згідно з переліком наукових фахових видань України, затвердженим наказом МОН України № 1188 від 24.09.2020

Фахове наукове видання України у галузі біологічних наук за спеціальністю 091

Згідно з переліком наукових фахових видань України, затвердженим наказом МОН України №1471 від 26.11.2020

*Журнал включений до міжнародної інформаційної наукометричної бази **CrossRef, Index Copernicus, Google Scholar Metrics, National Library of Ukraine Vernadsky***

Головний редактор

Петрушенко В.В.

Заступник головного редактора

Андрушко І.І.

Погорілий В.В.

Відповідальний редактор

Гунас І.В.

Секретар

Клімас Л.А.

Редакційна колегія

Белов О.О., Василенко Д.А., Волощук Н.І., Гумінський Ю.Й., Гунас В.І., Жебель В.М., Заїчко Н.В., Камінський В.В., Лазоришинець В.В., Лурін І.А., Мороз Л.В., Московко С.П., Puchalska L., Сарафинюк Л.А., Сергета І.В., Сидюк А.В., Торо М.Д., Усенко О.Ю., Шевчук В.І., Шінкарук-Диковицька М.М.

Редакційна рада

Беляєв Е.В., Березовський А.М., Бондар С.А., Булаченко О.В., Гребенюк Д.І., Гріжимальська К.Ю., Дідич В.М., Дмитренко С.В., Дмитрієв М.О., Дудікова Л.В., Дуднік В.М., Іванов В.П., Йолтухівський М.В., Каніковський О.Є., Кіщук В.В., Ковальчук В.П., Коноплицький В.С., Король А.П., Костюк О.Г., Кулешов О.В., Кулик Л.Г., Матвійчук М.В., Московко Г.С., Незгода І.І., Очерedyк О.М., Палій І.Г., Пентюк Н.О., Півторак В.І., Піліпонова В.В., Покидько М.І., Прокопенко С.В., Римша С.В., Семененко С.І., Серебреннікова О.А., Станіславчук М.А., Тихолаз В.О., Фіщенко В.О., Фоміна Л.В., Хіміч С.Д., Чайка Г.В., Шапринський В.О., Шевчук С.В., Шевчук Ю.Г., Шкарупа В.М., Школьніков В.С., Шувалов С.М.

Адреса редакції:

21018, Україна, м.Вінниця,
вул. Пирогова, 56
Тел.: (0432) 43-94-11
Факс.: (0432) 46-55-30
E-mail: lora@vnmu.edu.ua

Технічні редактори: Л.М. Слободянюк, С.С. Левенчук

Художній редактор: Л.М. Слободянюк

Мовний коректор: Т.В. Врублевська

Address editors:

Pyrogov Str. 56,
Ukraine - 21018, Vinnytsia,
Tel.: (0432) 43-94-11
Fax: (0432) 46-55-30
E-mail: lora@vnmu.edu.ua

Сайт журналу <https://reports-vnmedical.com.ua>

Підписано до друку 06.03.2025 р.

Затверджено Вченою Радою ВНМУ ім. М.І. Пирогова, протокол №7 від 27.02.2025 р.

Формат 60x84/8. Друк офсетний. Замовлення № 6684. Наклад 100.

Вінниця. Видавництво "Твори", Немирівське шосе, 62а, Вінниця, 21034

Телефон: 0 (800) 33-00-90, +38 (096) 97-30-934, +38 (093) 89-13-852, +38 (098) 46-98-043

e-mail: tvory2009@gmail.com; <http://www.tvoru.com.ua>

© Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова, (м.Вінниця), 2023

Вісник Вінницького національного медичного університету

Рецензований журнал

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ №7901 від 18.09.2003

ЗМІСТ

ОРИГІНАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Степаненко І. О., Сарафинюк Л. А., Сарафинюк П. В., Хапіцька О. П., Шаповал О. М. Взаємозв'язки часових реовазографічних показників гомілки з антропометричними розмірами у волейболісток

6

Stepanenko I. O., Sarafyniuk L. A., Sarafyniuk P. V., Khapitska O. P., Shapoval O. M. Relationships of temporal rheovasographic parameters of the lower leg with anthropometric dimensions in female volleyball players

Gunas M. M. Features of transverse body dimensions in Ukrainian men and women with multiple sclerosis

12

Гунас М. М. Особливості поперечних розмірів тіла в українських чоловіків і жінок, хворих на множинний склероз

Brotskyi, N. O., Dmitriev, M. O., Beliaiev E. V., Piliponova V. V., Kyrychenko I. M. Correlations of teleradiometric "dental" indicators according to the Ricketts method with the sizes of teeth and dental arches in Ukrainian young men and young women with physiological occlusion without and taking into account the type of face

19

Броцький Н. О., Дмитрієв М. О., Беляєв Е. В., Піліпонова В. В., Кириченко І. М. Кореляції телерентгенометричних «зубних» показників за методом Ricketts із розмірами зубів і зубних дуг в українських юнаків і дівчат із фізіологічним прикусом без та з урахуванням типу обличчя

Назарчук О. А., Бебик В. В., Дениско Т. В., Нагайчук В. В. Дослідження впливу біогальванічного струму низької інтенсивності без зовнішніх джерел живлення на полірезистентні штами *Pseudomonas aeruginosa* та їхня чутливість до антибіотиків

29

Nazarchuk O. A., Bebyk V. V., Denysko T. V., Nagaichuk V. V. Study of the Effect of Low-Intensity Currents Without External Power Sources on Planktonic Cells of Multidrug-Resistant *Pseudomonas aeruginosa* Strains and Their Susceptibility to Antibiotics

Ryabov T. V., Shinkaruk-Dykovytska M. M., Strii V. V., Bashynska O. I., Shevchyshen V. I., Gunas I. V. Peculiarities of correlations of teleradiometric indicators according to the Tweed method with the sizes of teeth and dental arches in Ukrainian young men and young women with physiological occlusion without taking into account the type of face

35

Рябов Т. В., Шінкарук-Диковицька М. М., Стрій В. В., Башинська О. І., Шевчишен В. І., Гунас І. В. Особливості кореляцій телерентгенометричних показників за методом Tweed із розмірами зубів і зубних дуг в українських дівчат і юнаків із фізіологічним прикусом без урахування типу обличчя

Поліщук О. О. Експериментальне дослідження впливу «Катомасу» на процеси загоєння травматичного стоматиту в щурів

43

Polishchuk O. O. Experimental study on the effect of «Kathomas» on the healing process of traumatic stomatitis in rats

Nyzova O. A., Chaika H. V., Skoruk R. V., Smolko D. G., Ivanitsa A. O., Strii V. V. Girth and transverse body dimensions in Ukrainian young women with genital endometriosis without and taking into account somatotype

48

Низова О. А., Чайка Г. В., Скорук Р. В., Смолко Д. Г., Іваниця А. О., Стрій В. В. Особливості обхватних і поперечних розмірів тіла в українських дівчат, хворих на генітальний ендометріоз без та з урахуванням соматотипу

Поліщук В. С. Біохімічні механізми порушень процесів мінералізації та їхня корекція в щурів із мікроімплантами верхньої щелепи на тлі токсичного гепатиту

54

Polishchuk V. S. Biochemical mechanisms of mineralization disorders and their correction in rats with maxillary microimplants against the background of toxic hepatitis

КЛІНІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Демянюк С. В. Роль вітаміну D у розвитку синдрому втрати плода. Первинні результати когортного дослідження

60

Demyanyuk S. V. The role of vitamin D in the pathogenesis of pregnancy loss syndrome: primary results of a cohort study

- Кашул С. В., Хухліна О. С.** Взаємозв'язок спірометричних та еритроцитарних показників при хронічному обструктивному захворюванні легень та його поєднанні з гіпотиреозом
- Олексієнко І. В., Пролигіна І. В., Льовкіна О. Л., Клімас Л. А., Тарасюк С. А., Прокопенко С. В., Семененко С. І.** Профілі нейтрофільного інтестинального запалення та ендотеліальної дисфункції в пацієнток із запальними захворюваннями кишківника
- Чернуха Л. М., Хребтій Я. В., Дзьоник С. А.** Сучасні хірургічні підходи в лікуванні поверхневих венозних тромбозів
- Форманчук Т. В.** Раннє прогнозування постпанкреатектомічного гострого панкреатиту після панкреатодуоденектомії: роль електронного калькулятора
- Чередарчук А. Р., Макачук О. М.** Рецидивуючий дисбіоз слизової піхви як прояв неспроможності тазового дна при його початкових формах
- Кулигіна В. М., Аршинніков Р. С., Курдиш Л. Ф., Побережна Г. М., Горай М. А., Мунтян О. В.** Дослідження показників фізико-хімічних властивостей ротової рідини у хворих із синдромом мальабсорбції
- Деньга О. В., Міндруль Д. І.** Порівняльна біофізична оцінка впливу деяких екстрасильних кремів для фіксування знімних зубних протезів на стан тканин протезного поля
- Поліщук С. С., Даліщук А. І.** Вплив комплексного лікування на перебіг загоєння ран у пацієнтів з одонтогенними флегмонами щелепно-лицевої ділянки на тлі патології печінки
- Креньов К. Ю., Суходоля А. І., Лобода І. В.** Дослідження електричного опору циркулюючої крові в пацієнтів планових та ургентних оперативних утручань у відповідь на волемічне навантаження
- Бабій І. В.** Сучасні можливості застосування ендоскопічної гібридної аргонплазмової абляції в пацієнтів зі стравоходом Барретта в поєднанні з грижею стравохідного отвору діафрагми
- Kashul S. V., Khukhlina O. S.** The interrelation between spirometric and erythrocyte indices in chronic obstructive pulmonary disease and its combination with hypothyroidism
- Oleksiienko I. V., Prolygina I. V., Lovkina O. L., Klimas L. A., Tarasiuk S. A., Prokopenko S. V., Semenenko S. I.** Profiles of neutrophilic intestinal inflammation and endothelial dysfunction in patients with inflammatory bowel disease
- Chernukha L. M., Khrebtii Y. V., Dzonyk S. A.** Modern surgical approaches in the treatment of superficial venous thrombosis.
- Formanchuk T. V.** Early prediction of post-pancreatectomy acute pancreatitis after pancreatoduodenectomy: the role of an electronic calculator
- Cheredarchuk A. R., Makarchuk O. M.** Recurrent vaginal dysbiosis as a manifestation of pelvic floor failure in its initial forms
- Kulygina V. M., Arshynnikov R. S., Kurdysh L. F., Poberezhna G. M., Gorai M. A., Muntyan O. V.** Study of the indicators of physicochemical properties of oral fluid in patients with malabsorption syndrome
- Dienha O. V., Mindrul D. I.** Comparative biophysical assessment of the influence of some extra-strong creams for fixation of removable dental dentures on the condition of tissues of the prosthetic field
- Polishchuk S. S., Dalishchuk A. I.** The effect of complex treatment on the course of wound healing in patients with odontogenic phlegmons of the maxillofacial region on the background of liver pathology
- Krenov K. Yu., Sukhodolya A. I., Loboda I. V.** Study of the electrical resistance of the circulating blood in patients of planned and urgent operations in response to volume load
- Babij I. V.** Modern possibilities of endoscopic hybrid argon plasma ablation in patients with Barrett's esophagus in combination with hiatal hernia

МЕТОДИКИ

- Шапринський В. О., Горовий В. І., Хіміч С. Д., Костюк О. Г., Лутковський Р. А., Верба М. А.** Спосіб відкритої симультанної передочеревинної пахвинної герніопластики сітчастим імплантатом у хворих на доброякісну гіперплазію простати та пахвинну грижу
- Shaprynskyi V. O., Gorovyi V. I., Khimich S. D., Kostyuk O. G., Lutkovskiy R. A., Verba M. A.** Method of open simultaneous pre-peritoneal inguinal hernia repair by mesh implant in patients with benign prostatic hyperplasia and inguinal hernia

Хмель Л. Л.

Інноваційне застосування технології проблемно-орієнтованого навчання (problem based learning-PBL) для формування компетентностей майбутніх лікарів і провізорів у студентів ВНМУ ім. М. І. Пирогова на кафедрі нормальної фізіології

118

Hmel L. L. Innovative application of the technology of problem-based learning (problem-based learning-PBL) for the formation of competencies of future doctors and pharmacists among students of National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya at the Department of Normal Physiology

Назарчук О. А., Потоцька І. С., Дідич В. М., Вовк І. М., Гребенюк Д. І. Комплексний підхід до внутрішнього моніторингу як стратегія вдосконалення якості освіти у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова

122

Nazarchuk O. A., Pototska I. S., Didych V. M., Vovk I. M., Grebeniuk D. I. An Integrated Approach to Internal Monitoring as a Strategy for Improving the Quality of Education at National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya

СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ОРГАНІЗАЦІЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Чорна В. В., Зімбовський Я. В., Грищенко А. С., Івашкевич Є. М., Гуменюк Н. І., Ангельська В. Ю., Поляруш В. В., Сидорчук Т. М. Визначення обізнаності працівників ДСНС у наданні першої медичної допомоги на місці подій, оцінка їхнього психологічного стану

128

Chorna V. V., Zimbovskiy Ya. V., Hryshchenko A. S., Ivashkevych Ye. M., Gumeniuk N. I., Anhel'ska V. Y., Poliarush V. V., Sydorchuk T. M. Determining the awareness of SESU employees in providing medical care at the scene and assessing their psychological state

Благун О. Д., Балинська М. В., Дученко М. А. Бідзіля Н. В., Ус А. В. Місце дієтичних добавок у сучасній фармації та окремі аспекти законодавчого регулювання їхнього обігу

136

Blagun O. D., Balynska M. V., Duchenko M. A. Bidzilia N. V., Us A. V. The place of dietary supplements in modern pharmacy and some aspects of legislative regulation of their circulation

НАУКОВІ ОГЛЯДИ

Льовкіна О. Л., Тарасюк С. А., Мунтян О. А. Особливості застосування препаратів комбінованих оральних контрацептивів для корекції передменструального синдрому

142

Lovkina O. L., Tarasiuk S. A., Muntyan O. A. Features of the use of combined oral contraceptives for the correction of premenstrual syndrome

Гордійчук О. О., Загребельна А. І., Мартинюк Д. П., Федорович Ю. М. Внутрішньовенне застосування імуноглобулінів у лікуванні захворювань центральної та периферичної нервової системи

146

Gordiichuk O., Zahrebelna A., Martyniuk D., Fedorovych Y. Intravenous use of immunoglobulins for the treatment of diseases of the central and peripheral nervous system

Лисунець О. В., Дідик Н. В. Сучасний стан проблеми вроджених вад розвитку в дітей: віддалені наслідки (огляд літератури та клінічний досвід)

151

Lysunets O. V., Didyk N. V. Current issue of children's congenital disorders, long term consequences (literature review and case report)

Гуменюк Н. І. Реабілітація людей із вадами зору: системний підхід у світі

157

Gumeniuk N. I. Rehabilitation of people with visual impairments – a global systemic approach

Лепетенко Ю. Ю. Особливості проведення склеротерапії етанолом ендометріом яєчників у жінок активного репродуктивного віку (огляд літератури)

164

Lepetenko Yu. Yu. Peculiarities of ethanol sclerotherapy of ovarian endometriomas in women of active reproductive age (literature review)

Яковлева О. О., Семененко С. І., Щербенюк Н. В., Жамба А. О. Сучасні погляди на терапію антидепресантами на тлі їхньої індивідуальної фармакогенетики

168

Yakovleva O. O., Semenenko S. I., Shcherbeniuk N. V., Zhamba A. O. Modern views on therapy with antidepressants on the background of their individual pharmacogenetics

DOI: 10.31393/reports-vnmedical-2025-29(1)-22

УДК: 378.4:61(092)(477.44):504.064.36

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ ЯК СТРАТЕГІЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМ. М.І. ПИРОГОВА

Назарчук О. А., Потоцька І. С., Дідич В. М., Вовк І. М., Гребенюк Д. І.

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова (вул. Пирогова, 56, м. Вінниця, Україна, 21018)

Відповідальний за листування:
e-mail: osobiste8@gmail.com

Статтю отримано 01 січня 2025 р.; прийнято до друку 04 лютого 2025 р.

Анотація. У статті розглядається комплексний підхід до внутрішнього моніторингу якості освіти як стратегія вдосконалення освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова. Одним із провідних елементів концепції студентоцентрованого навчання є використання механізмів зворотного зв'язку, зокрема анонімного опитування, для врахування думки всіх учасників освітнього процесу: здобувачів вищої освіти, викладачів, випускників та гарантів освітніх програм. Дослідження має на меті оцінити ефективність внутрішнього моніторингу якості освітніх послуг у ВНМУ ім. М.І. Пирогова, проаналізувати рівень задоволеності учасників освітнього процесу організацією навчання, виявити сильні та слабкі сторони освітніх програм, а також розробити рекомендації для їхнього вдосконалення. Для досягнення поставленої мети провели анонімне опитування за допомогою електронних анкет на платформі Google Forms. Опитування охопило здобувачів освіти всіх рівнів, викладачів, випускників та гарантів освітніх програм. Дані проаналізовано та інтерпретовано як узагальнені статистичні показники, що дозволило отримати комплексне уявлення про рівень задоволеності учасників освітнього процесу якістю навчання, організацією навчального процесу, практичною підготовкою та методичним забезпеченням. За підсумками опитувань встановлено, що більшість здобувачів освіти висловлюють задоволення рівнем викладання та взаємодією з адміністрацією університету. Водночас було ідентифіковано низку проблемних аспектів: недостатній рівень практичної підготовки, необхідність удосконалення методичних матеріалів, потреба розширення доступу до сучасних медичних баз даних і цифрових ресурсів. Основні рекомендації, сформульовані за результатами дослідження, такі: підвищення рівня практичної підготовки студентів шляхом збільшення часу роботи з пацієнтами у клініках та використання симуляційних центрів; удосконалення методичного забезпечення, зокрема актуалізація навчальних матеріалів та забезпечення їхньої відповідності сучасним освітнім стандартам; впровадження нових форм і методів викладання, орієнтованих на розвиток практичних навичок та комунікативної компетентності студентів; підвищення ефективності системи зворотного зв'язку між викладачами та студентами через регулярні опитування та обговорення результатів моніторингу. Отримані результати надалі будуть використані для вдосконалення системи внутрішнього моніторингу якості освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова, а також для розробки заходів, спрямованих на покращення освітнього середовища в закладах вищої медичної освіти загалом.

Ключові слова: внутрішній моніторинг якості освіти, освітній процес, анонімне опитування, практична підготовка, методичне забезпечення, Вінницький національний медичний університет.

Вступ

Проведення моніторингу в закладах освіти є нагальною вимогою сьогодення, що здійснюється для виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти; встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям; оцінювання причин відхилень від цілей та створення рекомендацій щодо їхнього усунення [3]. Моніторинг якості освіти може бути внутрішнім та зовнішнім. Внутрішній моніторинг проводиться закладами освіти (іншими суб'єктами освітньої діяльності), зовнішній моніторинг – будь-якими агенціями, підприємствами, установами, організаціями, іншими юридичними особами, які здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності. Участь закладів освіти (інших суб'єктів освітньої діяльності) та учасників освітнього процесу в зовнішньому моніторингу якості освіти є добровільною, крім випадків, установлених законодавством [1, 9, 10].

Внутрішній моніторинг проводять фахівці установи

(закладу освіти або органу управління освітою) задля поліпшення ефективності адміністрування, активізації освітньої діяльності, виявлення прогалин у знаннях тих, хто навчається, проведення дослідницької роботи щодо раціональності педагогічної методики тощо. У Вінницькому національному медичному університеті внутрішній моніторинг якості освіти здійснює відділ забезпечення якості освіти, що є самостійним структурним підрозділом, головна мета якого – управління реалізацією стратегічних цілей закладу щодо внутрішнього забезпечення якості надання освітніх послуг. У своїй діяльності відділ керується Конституцією України, законом України «Про вищу освіту», Постановами Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я, стандартами, іншою регламентованою документацією системи управління якістю, Статутом університету, наказами ректора, Положенням про відділ забезпечення якості освіти ВНМУ тощо.

Діяльність відділу спрямована на успішне впровадження системи гарантії якості надання освітніх послуг здобувачам освіти різних рівнів, здійснення координації та вдосконалення роботи підрозділів університету з питань дотримання вимог державних і міжнародних стандартів освітнього процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова, безперервного цілеспрямованого моніторингу функціонування системи забезпечення якості освітньої діяльності та поліпшення усіх показників для реалізації місії та стратегічних цілей закладу [6, 7, 8].

Матеріали та методи

Опитування всіх учасників освітнього процесу є одним із важливих інструментів забезпечення збору інформації для самоаналізу та надання якісних освітніх послуг. Відгуки студентів, викладачів, випускників та роботодавців допомагають вдосконалювати зміст навчальних програм, освітніх компонентів, змінювати підходи та методи навчання.

Опитування проводили анонімно з використанням спеціально створених опитувальників за допомогою гугл форм (на платформі системи Google). Одержані дані аналізували та інтерпретували в узагальненій формі для одержання комплексного уявлення про дієвість різних складових внутрішньої системи забезпечення якості освітнього процесу університету, визначення слабких та сильних сторін реалізації освітніх програм.

Метою проведення цього опитування було комплексно оцінити якість освітніх послуг, які надаються у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова серед різних учасників освітнього процесу шляхом проведення внутрішнього моніторингу.

Результати. Обговорення

Відділом забезпечення якості Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова проведено опитування різних учасників освітнього процесу (здобувачі вищої освіти, науково-педагогічна спільнота, випускники, гаранті ОП) для вивчення їхніх позицій із питань організації освітнього процесу в ЗВО.

Демонструємо результати опитування випускників ВНМУ, які дають можливість використати зібрану інформацію для покращення змісту окремих освітніх компонентів та освітніх програм загалом; провести оптимізацію освітнього процесу та вдосконалити організацію навчання; покращити інструменти і способи підтримки студентів у процесі навчання на основі пропозицій здобувачів освіти та навчально-методичного середовища з урахуванням потреб та пропозицій студентів; зібрати інформацію про планування випускниками подальшого навчання та працевлаштування.

За результатами опитування випускників ВНМУ ім. М.І. Пирогова (81 респондент) щодо якості організації освітнього процесу під час навчання в університеті,

визначено основні побажання/рекомендації щодо внесення змін до представлених освітніх програм. Отримали такі рекомендації випускників: змінити підхід та методику вивчення іноземної мови, зробивши акцент на розмовну практику; запровадити курс для здобуття навичок користування медичними платформами; проводити лекційні заняття офлайн. Більшість опитаних – 95 % зазначали недостатню практичну підготовку у клініках та рекомендували: збільшити обсяг практики і тривалість роботи з пацієнтами у відділеннях; удосконалювати практичні навички; збільшити кількість занять в симуляційних центрах для відпрацювання алгоритмів дій лікаря в різних ситуаціях. Загалом випускники відмітили достатній рівень якості взаємодії з деканатом та адміністрацією університету, задоволені створеними університетом умовами для проходження практики. Сильну сторону освітнього процесу у ВНМУ характеризують одержані зі слів опитаних дані про дотримання основних принципів доброчесності академічною спільнотою та відсутність інших негативних явищ під час навчання.

Необхідно зазначити, що одержані результати опитувань студентів-випускників враховуються:

- 1) робочою групою із забезпечення якості для вдосконалення навчального плану;
- 2) робочими групами з перегляду освітніх програм, зокрема гарантми;
- 3) керівництвом університету для розробки і впровадження заходів із вдосконалення викладання та освітнього процесу;
- 4) для вдосконалення служб підтримки та супроводу студентів протягом усіх років навчання.

Нами проведено опитування науково-педагогічної спільноти (завідувачі кафедр та викладачі) щодо якості організації освітнього процесу зі спеціальностей 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 225 «Медична психологія», 226 «Фармація, промислова фармація», 227 «Терапія та реабілітація», 228 «Педіатрія» задля:

- 1) збору інформації для покращення змісту окремих освітніх компонентів та освітньої програми загалом;
- 2) проведення оптимізації освітнього процесу та організації навчання;
- 3) внесення актуальних змін для вдосконалення освітніх програм;
- 4) планування підвищення кваліфікації викладачів;
- 5) визначення нових пріоритетів у рамках освітньої програми.

Комплексний підхід до аналізу ефективності та якості функціонування освітнього процесу в університеті водночас з опитуванням здобувачів та викладачів охоплює практику самооцінювання якості навчально-методичного забезпечення на інтернет-ресурсах кафедр і структурних підрозділів, залучених в освітній процес. Подібна практика була запроваджена у 2023-2024 н. р. та охопила переважну кількість (81,66%) відповідальних структурних підрозділів закладу вищої освіти.

За показниками самооцінювання якості навально-методичного забезпечення у 2023-2024 н. р. одержали узагальнені результати. Згідно з даними аналізу результатів самооцінювання методичного забезпечення на інтернет-ресурсах кафедр встановлено, що від 95% до 100% опитаних кафедр дотримувалися вимог оформлення основних документів; оновили матеріали у поточному навчальному році; забезпечили повне представлення лекційного курсу та методичних рекомендацій до практичних занять. Також виявлено слабкі сторони якості надання освітніх послуг, зокрема недостатню активність структурних підрозділів у проведенні самооцінювання. У результаті проведення першого самооцінювання, попри високий рівень готовності інформаційно-методичних матеріалів, запропонованих кафедрами здобувачам різних спеціальностей, все ж було встановлено недостатній рівень забезпечення методичними матеріалами дисциплін вибіркових блоків на 6-му курсі. З об'єктивних причин список літературних джерел подекуди містив джерела (підручники та посібники), опубліковані раніше 2019 р.

У відкритому запитанні науково-педагогічна спільнота ВНМУ надала такі рекомендації щодо підвищення якісних показників освітнього середовища: стимулювати викладачів університету до власної видавничої діяльності та сприяти цьому, що забезпечить актуальність літературних джерел із дисципліни та спростить пошук найсучаснішої українськомовної наукової інформації. Були надані рекомендації центральній методичній раді ВНМУ, спеціалізованим методичним радам щодо регулярного перегляду шаблонів основних документів освітніх програм (робочі програми, силабуси), їхнього вдосконалення та доведення їхнього обсягу до рекомендованого МОН України. Зауважимо, що в результаті попереднього моніторингу отримана рекомендація науково-педагогічної спільноти щодо проведення лекційних занять офлайн/аудиторно була врахована і запроваджена на 2024-2025 н. р.

Поглиблений аналіз результатів анонімного опитування гарантів засвідчив, що під час створення освітньо-професійних та освітньо-наукових програм члени робочих груп найбільшу увагу приділяли визначенню освітніх фахових компонентів, залучали елементи закордонних та вітчизняних освітніх програм. Установлено, що більшість гарантів (81%) залучали роботодавців на етапі створення освітніх програм через проведення їхнього анкетування, залучення до робочих груп та до рецензування ОП.

Відомо, що одним із елементів концепції студентоцентрованого навчання є використання в системі внутрішнього моніторингу якості освітнього середовища інструментів зворотного зв'язку для врахування думки та побажань здобувачів вищої освіти щодо якості організації навчального процесу та викладання навчальних дисциплін [4, 5].

Використання анонімного опитування як інструменту,

який дозволив отримати пропозиції здобувачів щодо запровадження можливих позитивних змін в освітній процес та оцінки якості освітніх послуг.

Так, в рамках моніторингу якості освітнього процесу проведено низку анкетувань здобувачів вищої освіти, зокрема такі: опитування першокурсників, опитування щодо взаємодії кураторів академічних груп зі студентами, опитування студентів випускного курсу щодо об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту ОСП(К) І та опитування щодо запропонованих вибіркових дисциплін. Окремим напрямом збору інформації у здобувачів як безпосередніх споживачів освітніх послуг в рамках реалізації освітніх програм запроваджена практика систематичних щосеместрових опитувань щодо якості викладання кожного освітнього компонента усіх освітніх програм, які реалізуються у ВНМУ. Так, опитування здобувачів освіти щодо якості викладання навчальних дисциплін дозволило систематично отримувати інформацію про:

1) визначення ступеня задоволеності здобувачів освіти організацією навчального процесу та рівнем отриманих знань і навичок;

2) розвиток навичок самоаналізу у студентів;

3) виявлення недоліків в організації освітнього процесу та його плануванні і розробка заходів щодо їхнього вдосконалення;

4) формування банку інформації для прийняття управлінських рішень щодо освітнього процесу та людських ресурсів.

Опитування здобувачів освіти першого року навчання дозволяє визначити проблеми процесу адаптації студентів до університетського освітнього середовища, труднощі в навчанні першокурсників та пошуку шляхів їхнього вирішення, спонукає визначити як краще підготувати колишніх школярів до нових умов життя та адаптувати до особливостей навчання у вищій освіті.

Проведені опитування студентів першого курсу дозволили встановити:

1) рівень усвідомленості студентів спеціальності та причини вибору закладу освіти під час вступу;

2) рівень доступності інформації про організацію освітнього процесу в університеті для студентів першого курсу;

3) якість та доступність навчально-методичного і матеріально-технічного забезпечення для здобувачів освіти;

4) популярність професійно орієнтованих заходів серед абітурієнтів.

Опитування студентів першого курсу здійснювали наприкінці першого року навчання. Анкети складали та аналізували враховуючи специфіку форм навчання. Особливу увагу приділено психологічній атмосфері/соціально-психологічного клімату, що панує у студентських групах (рис. 1).

Як видно з результатів, представлених на рисунку 1, усі опитані характеризували свій колектив як дружній (74%),

організований (13%), налаштований на навчання (13%). Негативних характеристик не дав жоден з опитуваних.

Рис. 1. Результати опитування першокурсників щодо соціально-психологічних умов навчання.

Респонденти зазначили, що для самопідготовки до занять 37,5% опитаних не користувалися читальним залом, а всі, хто його відвідує оцінили створені умови позитивно.

Для полегшення адаптації до університетського освітнього середовища здобувачі освіти запропонували зменшити навчальне навантаження в перший місяць навчання, поповнювати набір методичного забезпечення для підготовки та вивчення навчальних предметів доступнішими та сучаснішими матеріалами, проводити індивідуальні консультації викладачами кафедр для роз'яснення важких для опанування питань.

Результати опитувань дозволили визначити також важливу роль кураторів. Установлено, що кураторами академічних груп здійснюється виховна робота серед здобувачів вищої освіти в достатньому обсязі: 72,5% опитаних студентів (120 здобувачів) зазначили необхідність взаємодії та співпраці з куратором, до якого планують звертатися за порадою в разі виникнення непорозумінь, конфліктних ситуацій під час навчання, а також для налагодження ефективної взаємодії з іншими учасниками освітнього середовища університету за необхідності. Переважна більшість студентів задоволені роботою куратора, зазначають, що він став справжнім наставником групи, але потреби звертатись за допомогою до нього переважно не було (54,2%), що свідчить про достатню адаптацію до освітнього середовища в навчальному закладі та психологічну самодостатність у вирішенні більшості питань.

Важливу роль у соціально-психологічному кліматі студентської групи, який впливає на результативність навчання, відіграють старости груп та старости потоку, які взаємодіють з адміністрацією університету і представляють інтереси студентів. Серед опитаних 82% зазначили, що староста їхньої академічної групи в повній мірі виконує покладені на нього обов'язки, є формальним та неформальним лідером, формує сприятливий соціально-

психологічний клімат та сприяє ефективному навчальному процесу. Під час опитування щодо задоволеності роботою старости потоку, якого призначив деканат, 85% опитаних заявили, що він є справжнім лідером та виконує свої обов'язки якісно та вчасно.

Результати опитування щодо рівня задоволеності студентами лідерськими якостями старости студентської групи, призначеного деканатом, представлені на рисунку 2.

Рис. 2. Результати опитування студентів щодо лідерських якостей старости групи.

Важливим етапом у навчанні кожного здобувача є набуття усіх необхідних компетентностей та досягнення програмних результатів навчання, передбачених освітньою програмою. Завершення вивчення освітніх компонентів як складових всієї освітньої програми є певним підсумком отриманих знань та вмінь здобувачів, критерієм оцінювання яких є підсумковий контроль. У здобувачів ВНМУ випускного курсу одним із визначальних підсумкових контролів є структурований практичний (клінічний) іспит (ОСП(К)І), який передбачає оцінювання засвоєних теоретичних знань та виконання практичних навичок майбутніми працівниками галузі охорони здоров'я. З огляду на необхідність дотримання принципів студентоцентрованості, прозорості та відкритості в проведенні об'єктивного оцінювання знань та умінь здобувачів під час ОСП(К)І, а також забезпечення необхідних умов для ефективної підготовки до цього підсумкового контролю, моніторинг якості проведення закладом вищої освіти ОСП(К)І має важливе значення у визначенні стратегічних напрямів у вдосконаленні освітньої програми.

З цих позицій для комплексного моніторингу якості реалізації освітніх програм у ВНМУ проведено незалежне опитування здобувачів-випускників щодо якості підготовки та проведення їхнього підсумкового контролю з вивчення освітньої програми. За результатами анкетування здобувачів щодо об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту ОСП(К)І, 60% студентів зазначили, що загальна організація проведення іспиту була відмінною. У 35% відсотків опитуваних не виникало жодних труднощів під час складання іспиту. У 40% респондентів найбільші труднощі виникли під час складання акушерства та гінекології, 10% респондентів визначили завдання з педіатрії з дитячими інфекційними хворобами як найбільш складну частину іспиту, а 7,5% опитаних мали найбільші труднощі з питаннями з хірургії,

дитячої хірургії, внутрішньої медицини з інфекційними хворобами. Серед опитаних 37,5% вважають основною причиною труднощів під час складання атестації недостатній власний рівень знань та емоційний фактор, однак 35% студентів вказують на складність та незрозумілість завдань.

Під час опитування щодо відвідування симуляційно-тренінгового центру з визначених дисциплін отримали такі результати: 72,5% відвідували центр з акушерства та гінекології, серед них 35% оцінили цю підготовку на відмінно; 47,5% відвідували в центрі заняття з хірургії, серед них 27,5% оцінили цю підготовку на відмінно; 97,5% – центр із педіатрії, 77,5% яких оцінили таку підготовку на відмінно; 37,5% – центр із внутрішніх хвороб, 40% яких оцінили таку підготовку на відмінно. За шкалою оцінювання від 1 до 10 щодо якості практичної підготовки у симуляційному центрі університету під час навчання виявлено, що найбільше – 22,5% студентів оцінили якість на оцінку 7 (де 1 – надзвичайно низький рівень, 10 – надзвичайно високий рівень), що інтерпретується як рівень «вище середнього».

Відділом забезпечення якості Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова в 2023-2024 н. р. було проведено анонімне онлайн опитування серед здобувачів освіти освітнього рівня «Магістр» спеціальностей «Медицина», «Медична психологія», «Педіатрія», «Фармація, промислова фармація» з використанням сервісу Google Forms щодо задоволеності організацією та представленим каталогом вибіркових дисциплін із першого до останнього курсу навчання.

Оскільки невід’ємною частиною якісної освітньої програми в індивідуалізованому та водночас всебічному багатогранному вихованні здобувачів вищої освіти як майбутніх кваліфікованих фахівців є вивчення вибіркових освітніх компонентів, оцінка якості підходу до формування їхнього переліку та реалізації має важливе значення у покращенні освітньої програми надалі. Більшість опитаних студентів відзначили, що саме зв’язок вибіркової навчальної дисципліни з майбутньою професією є визначальним чинником її обрання. Ані особистість викладача, ані рекомендації студентів старших курсів не мають такої значущості. Сучасні студенти орієнтовані на власне професійне становлення та на задоволення індивідуальних актуальних потреб фахового самовдосконалення [2].

Оцінка чинників, які впливають на процедуру обрання вибіркових навчальних дисциплін представлена на рисунку 3.

На рис. 3. Після Відомості про викладача поставити, Більшість студентів вважають корисним блок вибіркових дисциплін у індивідуальному плані студента (40,7%), їх влаштовує кількість дисциплін вільного вибору

Рис. 3. Відсоткове відображення впливу чинників на процедуру обрання вибіркових дисциплін.

(60,9%). Близько 60% опитаних не мали ніяких труднощів в обранні вибіркових дисциплін та опиралися на зв'язок навчальної дисципліни з майбутньою професією (56,2%). Також, 43 % опитаних зазначили, що їх цілком влаштовує процедура обрання вибіркових дисциплін, запропонована університетом.

Висновки та перспективи подальших розробок

1. Регулярне проведення опитувань студентів, викладачів та випускників дозволяє отримати об'єктивні дані про рівень організації освітнього процесу та якості навчання.

2. За результатами опитування випускників, слабкою стороною навчання під час пандемії COVID-19 та війни був переважно дистанційний формат навчання, що позначилося на опануванні практичних навичок.

3. Постійне удосконалення навчально-методичних матеріалів, зокрема їхня адаптація з сучасними стандартами, а також їхнє доповнення актуальними літературними джерелами є важливим і необхідним процесом.

4. Врахування побажань здобувачів освіти, зокрема таких: розширення можливостей використання онлайн-ресурсів, інтерактивних курсів та медичних баз даних; акцентування уваги на розмовній практиці іноземною мовою, дозволять наповнити зміст освітніх програм сучасними знаннями, а здобувачам розширити комплекс навичок для майбутнього професійного зростання.

5. Результати опитування свідчать про значний вплив кураторів та старост академічних груп на формування соціально-психологічного клімату в колективах та в університеті загалом.

Отримані результати слугують основою для розробки заходів, спрямованих на покращення освітньої діяльності, удосконалення методологічних підходів та підвищення якості освітніх послуг.

Список посилань – References

- [1] Academic Council of National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya (2020). Положення про відділ забезпечення якості [Regulations on the Quality Assurance Department].

Положення затверджене на засіданні вченої ради ВНМУ ім. М.І. Пирогова. Протокол №1 від 28.08.2020 р. [The regulation was approved at the meeting of the Academic Council of

- the M.I. Pirogov Vinnytsia National Medical University. Minutes No. 1 dated 08/28/2020. Вінниця – Vinnytsia.
- [2] Didych, V., Pototska, I., Danylevych, V., Vovk, I., & Nazarchuk, O. (2024). Оцінка якості впровадження вибіркових дисциплін в навчальний процес Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова [Assessment of the quality of the implementation of elective disciplines in the educational process of National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya]. *Перспективи та інновації науки – Prospects and innovations of science*, 6(40), 1081-1089. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-6\(40\)-1081-1089](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-6(40)-1081-1089)
- [3] Kravchenko, O. (2019). Стратегічні напрями з підвищення якості освіти університетів України [Strategic directions for improving the quality of education in Ukrainian universities]. *Інноваційна педагогіка – Innovative pedagogy*, 19(3), 160-164. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3582355
- [4] Leshchenko, T., & Shevchenko, O. (2023). Дослідження мотивації до навчальнопрофесійної діяльності студентів медичного університету [Research on motivation for academic and professional activities of medical university students]. *Загальна педагогіка та історія педагогіки – General pedagogy and history of pedagogy*, 56(1), 74-78. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/48322/1/28%20квітня_збірник_.pdf#page=17
- [5] Moroz, V. (2018). Онлайн опитування студентів у системі забезпечення якості вищої освіти [Online student survey in the higher education quality assurance system]. *Інформаційні технології і засоби навчання – Information technology and learning tools*, 68(6), 235-250. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2018_68_6_20
- [6] Oseredchuk, O. (2021). Зовнішній та внутрішній моніторинг якості освіти [External and internal monitoring of education quality]. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки – Scientific notes. Series: Pedagogical sciences*, (200), 112-116. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-200-112-116>
- [7] Oseredchuk, O. (2022). Модель моніторингу якості вищої освіти в Україні [Model for monitoring the quality of higher education in Ukraine]. *Витоки педагогічної майстерності – Origins of pedagogical skill*, (29), 175-180. <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2022.29.264320>
- [8] Oseredchuk, O. (2021). Стан опрацювання проблеми моніторингу якості освіти зов у сучасному науковому дискурсі [The status of the problem of monitoring the quality of higher education in modern scientific discourse]. *Наукові питання Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Секція: Педагогіка і психологія – Scientific Issues of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University. Section: Pedagogics and Psychology*, (68), 23-30. <https://doi.org/10.31652/2415-7872-2021-68-23-30>
- [9] Verkhovna Rada of Ukraine. (2014). Закон України «Про вищу освіту» [Law of Ukraine «On Higher Education»]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
- [10] Verkhovna Rada of Ukraine. (2017). Закон України «Про освіту» [Law of Ukraine «On Education»]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

AN INTEGRATED APPROACH TO INTERNAL MONITORING AS A STRATEGY FOR IMPROVING THE QUALITY OF EDUCATION AT NATIONAL PIROGOV MEMORIAL MEDICAL UNIVERSITY, VINNYTSYA

Nazarchuk O. A., Pototska I. S., Didych V. M., Vovk I. M., Grebeniuk D. I.

Annotation. The article discusses an integrated approach to internal monitoring of the quality of education as a strategy for improving the educational process at National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya. One of the key elements of the concept of student-centered learning is the use of feedback mechanisms, in particular anonymous surveys, to consider the opinions of all participants in the educational process: higher education students, teachers, graduates and guarantors of educational programs. The study aims to assess the effectiveness of internal monitoring of the quality of educational services at the National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya, analyze the level of satisfaction of the participants of the educational process with the organization of training, identify the strengths and weaknesses of educational programs, and develop recommendations for their improvement. To achieve this goal, an anonymous survey was used, which was conducted using electronic questionnaires on the Google Forms platform. The survey covered students of all levels, teachers, graduates and guarantors of educational programs. The data were analyzed and interpreted in the form of generalized statistical indicators, which allowed us to get a comprehensive picture of the level of satisfaction of the participants of the educational process with the quality of education, organization of the educational process, practical training and methodological support. The surveys showed that the majority of students are satisfied with the level of teaching and interaction with the university administration. At the same time, a number of problematic aspects were identified, including: insufficient level of practical training, the need to improve teaching materials, the need to expand access to modern medical databases and digital resources. The main recommendations based on the results of the study include: improving the level of practical training of students by increasing the time spent working with patients in clinics and using simulation centers; improving methodological support, including updating teaching materials and ensuring their compliance with modern educational standards; introducing new forms and methods of teaching focused on the development of practical skills and communication competence of students; improving the effectiveness of the feedback system. The results obtained will be used to further improve the system of internal monitoring of the quality of education at the National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya, as well as to develop measures aimed at improving the educational environment in higher medical education institutions in general.

Keywords: internal monitoring of education quality, educational process, anonymous survey, practical training, methodological support, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya.